

ЖЕМ - САҒЫЗ

№39 (7899) 1 қазан, Бейсенбі 2026 жыл

<https://zhemsagyz.kz/>

zhemsagyzgazeti@mail.ru

АБАТТАНҒАН АУЫЛ — КӨРІКТІ ӨЛКЕ

Байғанин ауданында «Таза Қазақстан» бағдарламасы аясында күзгі тазалық және абаттандыру жұмыстары жалғасуда. Аудан көлеміндегі екі айлық санитарлық тазалық жұмыстары 12 қыркүйекте басталып, 14 қарашаға дейін жүргізіледі.

Өткен аптада аудан бойынша жалпыаудандық сенбілік ұйымдас-тырылды. Оған аудан әкімі Айбек Көпенов, ардагерлер, мәслихат де-путаттары, қоғамдық кеңес мүше-лері, мекеме басшылары мен қыз-меткерлері, еңбек ұжымдары және ауыл тұрғындары қатысты.

Шара барысында елді мекен-дердің аумағы тазаланып, көшелер мен қоғамдық орындар ретке кел-тірілді. Саябақтар абаттандырылып, ағаш егілді.

Ауыл көшелерін көгалдандыру-ға аудандық орман шаруашылығын-да жергілікті табиғи-климаттық жағдайға бейімделіп өсірілген кө-шеттер пайдаланылды. Қуаң кли-матты өңір үшін мұндай көшеттердің маңызы зор. Орман шаруашылығы мамандары жасыл желекті сақтау, орман қорын қорғау және ағаштар-ды күтіп-баптау жұмысын да атқа-рып келеді.

Сенбілікте аудан әкімі Айбек Көпенов те саябақ аумағына ағаш екті.

— Тазалық — бәрімізге ортақ жа-уапкершілік. «Таза Қазақстан» әр адамның күнделікті әдетіне айналуы керек. Туған жерімізді таза ұстап, көркейтуге әрқайсысымыз үлес қо-са аламыз. Ауданның көркеюіне ауд-дандық орман шаруашылығының да қосып отырған үлесі зор. Жергілік-ті жерде сапалы көшет өсіріп, елді мекендерді көгалдандыруға қажетті ағаштармен қамтамасыз етіп келе-ді, — деді аудан әкімі.

(Басы. Соңы 2-бетте).

ҚҰҚЫҚТЫҚ КӨМЕК КӨРСЕТІЛДІ

Мемлекет басшысының «Заң мен тәртіп» қағидатын жүзеге асыру, тұрғындардың құқықтық сауатын арттыру және азаматтардың заңды мүдделерін қорғауға қолдау көрсету мақсатында аудан орталығы Қарауылкелді ауылында «Заң керуені» республикалық әлеуметтік акциясы өтті. Аталмыш іс-шараны аудандық әкімдік пен прокуратура бірлесе ұйымдастырды.

Акция барысында аудан тұрғындары өздерін толғандыратын мәселелер бойынша құқық қорғау және мемлекеттік органдардың өкілдеріне жүгініп, тегін құқықтық кеңес алды. Қабылдауда жер қатынастары, әлеуметтік төлемдер, еңбек және тұрғын үй мәселесі, кәсіпкерлік, салық салу, отбасы құқығы, атқарушылық іс жүргізу және басқа да бағыттар бойынша сұрақтар қаралды.

Іс-шараға Байғанин ауданының прокуроры Ерлан Бахытов, аудан әкімінің орынбасары Нұржан Адаев, сондай-ақ мемлекеттік органдардың жауапты өкілдері мен сала мамандары қатысты.

Ақтөбе облысы жеке сот орындаушылар өңірлік палатасының Байғанин ауданы бойынша жеке сот орындаушысы Талғат Наурызбаевтың айтуынша, тұрғындардың кейбірі банк шоттарына қойылған шектеулер мен берешекке байланысты мәселелермен келген.

— Акция барысында кейбір азаматтардың бірнеше ай бойы несие төлемдері жүргізілмегендіктен, банк шоттары бұғатталған. Кейбір азаматтар бірнеше ай бойы несие төлемеген соң банк жа-

лақысының 50 пайызына дейін автоматты түрде ұстап отырған. Бұл ретте жеке сот орындаушысы тарапынан өндіріп алу болмаған. Осындай жағдайларға байланысты азаматтарға банкке жүгініп, электронды адресіне хат жазып, жа-лақысы туралы анықтама қағаз жолдап, төлем тәртібін реттеу жолдарын көрсет-тік. Осындай акциялардың пайдасы да, берері де көп, — дейді Талғат Наурызбаев.

Оның сөзінше, жеке сот орындаушы-лары аудан аумағындағы елді мекен-дерді аралап, тұрғындармен жиі кездесу өткізеді.

— Біздің жұмысымыздың бір бағы-ты — атқарушылық құжаттардың орындалуын қамтамасыз ету. Осыған байла-нысты аудан елді мекендерін аралап, борышкерлермен, тұрғындармен кез-десеміз, олардың тұрмыстық жағдай-ын бақылап, заң аясындағы талаптар-

ды түсіндіреміз. Қажет болған жағдайда тұрғылықты жеріне барып, тиісті актілер толтырылады, — дейді ол.

Сонымен қатар полиция өкілдері аумақтағы тазалық пен қоршаған ортаны қорғауға қатысты мәселелердің назардан тыс қалмайтынын атап өтті. Өйткені облыстық Полиция департаментінде табиғатты қорғау бағытында қызмет атқаратын арнайы қызметкерлер бар. Олар қоқыстың жиналуы, заңсыз ағаш кесу және басқа да экологиялық мәселелер бойынша тиісті шаралар қабылдайды. Жалпы, «Заң керуені» акциясы тұрғындарға құқықтық мәселелерін мамандарға тікелей жеткізіп, заң аясында шешу жолдарын білуге мүмкіндік берді. Мұндай кездесулер азаматтардың құқықтық сауатын арттырып қана қоймай, халық пен мемлекеттік органдар арасындағы байланысты нығайтуға ықпал етеді.

Айдана АЛТЫБАЕВА.

1 қазан — ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАРТТАР КҮНІ

Құрметті ауданымыздың ардагерлері!

Сіздерді 1 қазан — Халықаралық қарттар күнімен шын жүректен құттықтаймын!

Бұл мереке — өткен тарих пен бүгінгі күннің алтын көпірі іспетті, өнегелі ғұмыр кешіп, еліміздің өсіп-өркендеуіне өлшеусіз үлес қосқан аға буын өкілдеріне деген жалпыхалықтық құрмет пен шексіз алғыстың белгісі. Сіздердің әрбір еңбек жылдарыңыз, төккен терлеріңіз бен жинақтаған өмірлік тәжірибелеріңіз — бүгінгі жас ұрпақ үшін баға жетпес мектеп және шынайы отансүйіштіктің үлгісі.

Мемлекет басшысының саясаты аясында аға буынның әлеуметтік жағдайын жақсарту, Сіздерге лайықты қолдау көрсету және денсаулықтарыңызды құту — біздің басты және қасиетті міндетіміз болып қала береді. Ауданның әлеуметтік-экономикалық дамуына, рухани кемелденуіне сіздердің салған сара жолдарыңыз әлі де бағдаршам болып табылады.

Ортамызда ақылшы болып, төрден орын алып, жастарға бата беріп отырған ақсақалдарымыз бен ақжаулықты аналарымыз аман болсын. Сіздердің бейбіт өмір мен қоғам тұрақтылығын сақтаудағы рөлдеріңіз ерекше.

Осынау мерейлі күні баршаңызға мықты денсаулық, қажымас қайрат, ұзақ та мағыналы ғұмыр тілеймін! Шаңырақтарыңыздан бақ-береке кетпей, ұл-қыздарыңыздың, немере-шөберелеріңіздің қызығына кенеліп, ортамызда аман-есен жүре беріңіздер! Мерекелеріңіз құтты болсын!

Құрметпен, аудан әкімі Айбек КУПЕНОВ

Құрметті ұстаздар мен білім саласының ардагерлері!

Сіздерді кәсіби мерекелеріңіз — Ұстаздар күнімен шын жүректен құттықтаймын!

Болашақтың бүгіннен де нұрлы болуына ықпал етіп, адамзат қоғамын алға апаратын құдірет күш тек білімде ғана. Қай елдің де өсіп-өркендеуі, өлемдегі өз орнын айқындауы сол елдегі білімнің деңгейі мен сапасына тікелей байланысты. Сондықтан білім мәселесі ел Президентінің жыл сайынғы халыққа Жолдауында да тұрақты түрде көтеріліп келеді. Өйткені білімді ұрпақ — мемлекеттің ертеңін айқындайтын негізгі күштің бірі.

Биылғы жаңа оқу жылы да — ұстаз тарапынан қажырлы еңбектің бастау алар шағы.

Ұстаздық — жер бетіндегі ең қадірлі, ең жауапты мамандық. Мемлекетіміздің болашағы, еліміздің ертеңгі тірегі болар жас ұрпақты тәрбиелеуде Сіздердің атқарып жатқан еңбектеріңіз өлшеусіз. Өз ісіне адал, жүрегі жылылыққа толы мұғалімдердің арқасында біздің ауданның оқушылары республикалық, халықаралық деңгейде жоғары жетістіктерге жетіп, ауданымыздың мерейін асқақтатып келеді.

Білімді де саналы ұрпақ тәрбиелеу жолындағы ерен еңбектеріңіз бен төзімділіктеріңіз үшін шексіз алғысымды білдіремін.

Жаңа оқу жылында баршаңызға толағай табыстар мен шығармашылық жетістіктер тілеймін!

Құрметпен, аудан әкімі Айбек КУПЕНОВ

АБАТТАНҒАН АУЫЛ — КӨРІКТІ ӨЛКЕ

(соңы. Басы. 1-бетте).

Бұл күнгі сенбілікке аудан бойынша 1 013 адам қатысып, 27 бірлік техника жұмылдырылды. 243 түп көшет егілді, 517 тонна қоқыс шығарылды.

Күзгі екі айлық аясындағы жұмыс мұнымен шектелмейді. «Таза бейсенбі» және сенбі күндері тұрақты түрде сенбіліктер өткізіліп, бекітілген аумақтар тазаланады. Тұрмыстық қалдықтарды жинау және шығару, арамшөптерді тазалау, жерді тегістеу, тротуарларды әктеу сияқты жұмыстар атқарылады.

Көгалдандыруға да ерекше көңіл бөлінуде. Биыл аудан бойынша 8 500 түп ағаш егу жоспарланған. Оның 2 682-сі көктемде егілсе, күзде 5 818 түп көшетке толықтыруды жоспарлап отыр. Жоспарланған 5 818 түп көшет ауданның тоғыз ауылдық округіне отырғызылмақ. Олар — Қарауылкелді, Көлтабан, Ащы, Қопа, Сартоғай, Жарқамыс, Қызылбұлақ, Миялы және Жаңажол.

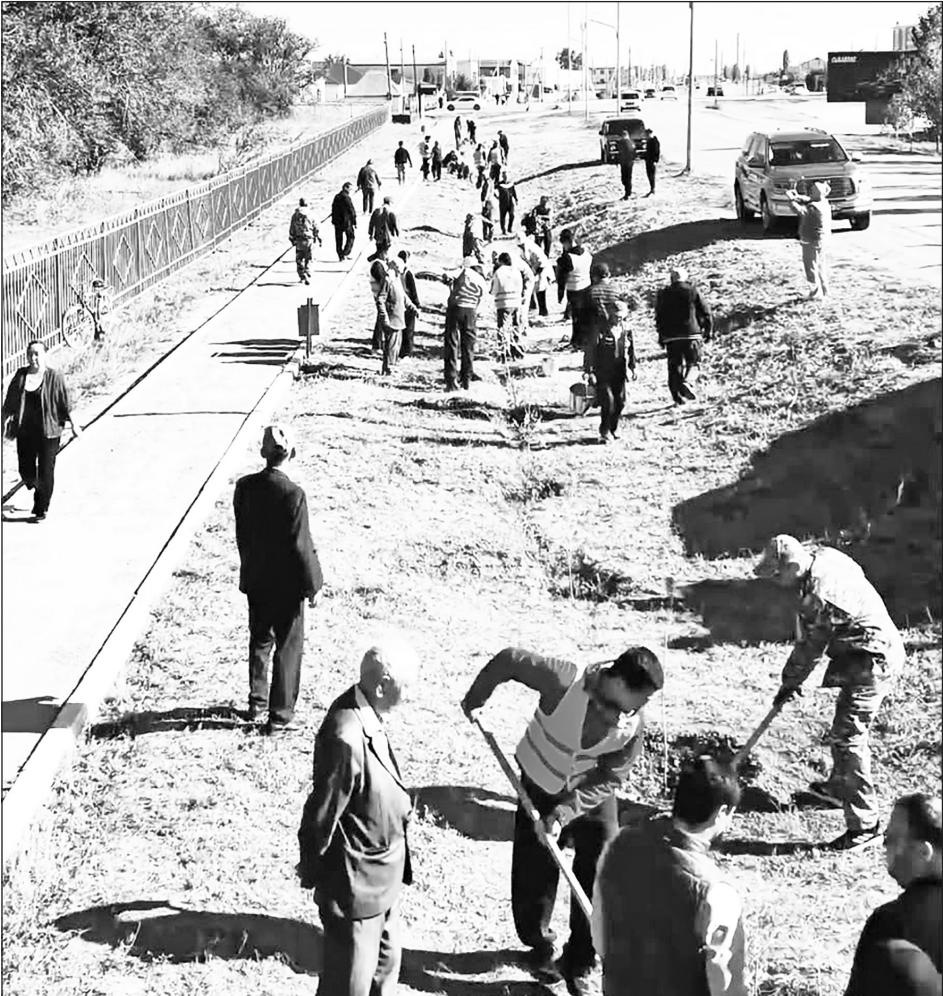
Аудан аумағын көгалдандыру үшін қарағаш, жиде, шаған, үйеңкі, терек, жылауық тал және сары қа-

раған сияқты ағаш түрлері таңдалмақ. Егілген көшеттердің жерсінуі үшін суару және күтіп-баптау жұмыстары да тұрақты бақылауда болады.

Аймақта тұрғындардың демалысына қолайлы жағдай жасауға да көңіл бөлінуде. Қарауылкелді ауыл-

дық округіндегі №3 саябақта күрделі жөндеу жұмыстары жүргізіліп, оны жыл соңына дейін тұрғындардың игілігіне беру жоспарланып отыр.

Батырлар саябағы, Тәуелсіздік саябағы секілді қоғамдық орындардың күтімі де назарда. Күзгі екі айлық аясында олардың тазалығын сақтау

және абаттандыру жұмыстары жалғаса береді.

Елді мекендердің санитарлық жағдайы да тұрақты бақылауда. Ауылдық округ әкімдіктері учаскелік полиция инспекторларымен бірлесіп, тұрғындар арасында түсіндіру жұмыстарын жүргізіп, тазалық талаптарының сақталуына монито-

ринг жасап келеді. Талаптарды бұзу деректері анықталған жағдайда заңнамаға сәйкес шаралар қабылданады. Осы мәселеге қатысты жыл басынан бері Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекстің 505-бабының 1-бөлігі бойынша 337 әкімшілік хаттама толтырылған.

А.АЛТЫБАСЕВА.

Қырық жылын балаға арнаған ұстаз

Ұстаздық жолын өзі білім алған мектепте бастап, бастауыш сыныптарға сабақ берді. Кейін қазақ тілі мен әдебиеті пәнінен дәріс беріп, талай шәкірттің білімге деген қызығушылығын оятты. Бүгінде зейнет жасында болса да, мектеп өмірінен қол үзбей, жас ұрпақ тәрбиесіне қатысты қоғамдық жұмыстарға белсене араласып келеді.

Алтынай Ақдәулетқызы 1961 жылғы 2 сәуірде Байғанин ауданының Жарқамыс кентінде дүниеге келген. 1967 жылы сол ауылда мектеп табалдырығын аттады. Бір жылдан кейін отбасы ауданға көшіп, Комсомолдың 30 жылдығы атындағы орта мектептің 2-сыныбына қабылданып, осы мектепте 8-сыныпқа дейін білім алады.

Әкесі Ақдәулет қызының білімге, ұстаздыққа деген талпынысын байқап, Ақтебе педагогикалық училищесіне оқуға алып барады. Сөйтіп 1976 жылы училищеге түсіп, төрт жылдық білім алады. Оқу кезінде топ тәртостасы болып, қоғамдық жұмыстарға белсене араласты.

— Ұстаз болсам деген арманым бала кезден қалыптасты. Көрші балалармен ойын барысында үнемі «сынып» ойынын ойнайтынбыз. Мен әдеттегідей «апаймын». Дөптердің беттерін жинап алып, балаларға бір-бірден парақ таратып, өзімше тапсырма беремін. Лек-легімнен келіп айтқанымды бұлжытпай, баспалдаққа тізіліп отыратын. Одан бөлек менің ұстаз болып қалыптасуыма өзім оқыған мұғалімдерімнің әсері көп болды. Олардың сабақ беруі, өзін ұстауы, киінуі, балалармен қарым-қатынасы — бәрі маған үлгі еді. Сол кісілерге қарап, «мен де ұстаз болсам» деп армандадым, — дейді өзі.

Ол өзіне бағыт-бағдар берген ұстаздары ретінде Дина Дүйсенова, орыс тілі пәнінің мұғалімі Қалима Аманғалиева, физика пәнінің мұғалімі Бақыт Қожабай және сынып жетекшісі Үмбет Дәулетовті ерекше атайды. Кейін өзі бастауыш сынып мұғалімі болып еңбекке келгенде тәжірибесімен бөліскен Қазина Жылқыбаева, Ынта Өуезова, Ырысгүл Керимова сынды ұстаздардың ақыл-кеңесін де ұмытқан емес.

1980 жылы педагогикалық училищені тәмамдағаннан кейін Алтынай Ақдәулетова еңбек жолын өзі білім алған Комсомолдың 30 жылдығы атындағы орта мектептен бастады. Кейін бұл білім ордасы қазіргі Қарауылкелді орта мектебі ретінде жалғасты.

Алғашқыда демалыстағы мұғалімдердің орнына сабақ беріп жүрді. 1981 жылдан бастап өзіне

«Ұстаздық еткен жалықпас, үйретуден балаға» деп хәкім Абай жырлағандай, ұстаздық — жылдар өткен сайын мәні тереңдей түсетін мамандық. Елімізде 5 қазан — Ұстаздар күні. Білім саласында еңбек еткен жандарға құрмет көрсетілетін бұл күннің орны бөлек. Өйткені саналы ғұмырын бала оқыту мен тәрбиесіне арнаған ұстаздың еңбегі қашан да құрметке лайық. Осындай ғұмырын ұстаздыққа арнаған жандардың бірі — Алтынай Ақдәулетова.

тұрақты сынып беріліп, балалармен жүйелі жұмыс істей бастады.

Ұстаздық жолының алғашқы он екі жылын бастауыш сыныпқа арнады. Кейін қазақ тілі мен әдебиеті пәнінен сабақ беруге ауысып, осы бағытта ұзақ жыл еңбек етті.

Мамандықпен қатар білімін де жетілдірді. 1981 жылы Қарағанды мемлекеттік университетінің филология факультетіне сырттай оқуға түсіп, 1987 жылы тәмамдады. Жұмыс істей жүріп білім алу да ұстаздың көсібі ізденісін тоқтатпағанын көрсетеді.

Алтынай Ақдәулетқызы мектепте бастауыш пән бірлестігінің, кейін қазақ тілі мен әдебиеті пәні бірлестігінің жетекшісі болды. Комсомол бастауыш ұйымының хатшысы қызметін де атқарды. Қоғамдық жұмыстарға да белсенді қатысты.

Бір кезде аудандық комсомол ұйымының үшінші хатшысы қызметіне шақырылған. Кейін мектептегі әдістемелік бірлестік жетекшілігіне де ұсынылды. Бірақ ол бұл қызметтердің екеуінен де бас тартып, бала оқытуды таңдады.

— Менің бар ойым балалармен жұмыс істеу болды. Өз мамандығымды қатты жақсы көрдім. Сондықтан басшылық қызметтен гөрі сыныпта отырып,

балаға сабақ бергенді қаладым. Сол мақсатымнан айнамай, ұстаздық жолда еңбек еттім.

Ұстаздың еңбек жолында есте қалған сәттер аз емес. Соның бірі — оқушыларымды ұлттық бірыңғай тестілеуге дайындаған кезім. Сол уақыттарда мектепте сынып жетіспейтін еді. Сөйтіп оқушылармен бірге таңғы сағат алтыда келіп дайындалатынбыз. Таңертең адамның ойы серке болады ғой. Бұл еңбектің нәтижесі де оң болды. Оқушыларым қазақ тілі мен әдебиеті пәнінен жоғары көрсеткіштер көрсетті, — дейді ұстаз.

Ал олимпиада, мәнерлеп оқу, шығарма байқауларында жетістікке жеткен шәкірттері де аз емес. Оқушылары аудандық, облыстық деңгейдегі сайыстардан жүлде алып, республикалық додаларға дейін барды. Солардың арасында республикалық Абай олимпиадасының жеңімпазы да бар.

Бүгінде оның шәкірттері Алматыда, Маңғыстауда, Ақтөбеде және басқа да өңірлерде түрлі салада еңбек етіп жүр. Бірі ұстаздық жолды таңдаса, енді бірі басқа мамандықты меңгерген.

— Шәкірттерімнің әр салада жүргенін көргенде қуанамын. Әсіресе менің жолымды жалғап, ұстаздықты таңдағандарына ерекше ризамын. Әрқайсы-

сының өз орны бар. Солардың жетістігін өз жетістігімдей қабылдаймын, — дейді А.Ақдәулетова.

Осы уақыт аралығында ұстаздың еңбегі түрлі марапаттармен бағаланды.

1983 жылдан облыстық білім басқармасының Құрмет грамотасына ие болды. 1992 жылы «Қалалық білім беру ісінің озық қызметкері» төсбелгісімен марапатталды. 2009 жылы «Облыстық үздік педагог» атанып, сертификатқа ие болды. 2013 жылы «Жыл адамы» атағын алды. 2018 жылы Ыбырай Алтынсарин төсбелгісімен марапатталды.

Бұдан бөлек аудандық, облыстық және республикалық деңгейдегі Алғыс хаттар мен Құрмет грамоталары бар. 2024–2025 жылдары облыстық ардагерлер кеңесінің Алғыс хаттарына ие болды.

Қырық жылдың еңбектің нәтижесінде Алтынай Ақдәулетқызы 2020 жылы Қарауылкелді орта мектебінен зейнетке шықты.

Зейнетке шыққанымен, Алтынай апай қоғамдық жұмыстан қол үзген жоқ.

2024 жылдан бері аудандық Аналар алқасының және «Асыл әжелер» алқасының төрайымы. «Ақтілек ардагерлер» ансамблінің мүшесі. Қарауылкелді орта мектебінің әдеп кеңесін басқарады. Қажығали Мұқамбетқалиұлы атындағы мектеп-гимназияның қамқоршылық кеңесінің мүшесі, облыстық сарапшылар құрамында жұмыс істейді.

— Ұстаздықтан кейін де бала тәрбиесіне араласудың жолы көп. Қазір мектептермен, балабақшалармен, кітапхана, музей, Мәдениет үйімен бірлесіп жұмыс атқарып жүрміз. Ұлттық құндылықтарды кейінгі ұрпаққа жеткізу — бәрімізге ортақ міндет. Ұстаз болу да ұстаз болып қалу да ерекше сезім. Неге десеңіз, зейнетке шыққанда байқағаным, ұстаз баланы да өзін де тәрбиелейтін керемет мамандық екен. Өн бойыңнан ұстаздықтың ұшқыны байқалып, оны бөгде біреу деп басып айтса, төбең көкке жетердей қуанасың. Кейде ұзақ сапарға шығып, жол-жөнекей жоласушылармен сөйлессем, «Сіз ұстазсыз ба?» деп сұрайды. «Иә, оны қайдан білдіңіз?» дегенімде, жүріс-тұрысыңыз, сөзіңізден бәрі көрініп тұр дейді. Ал бұл маған үлкен қуаныш сыйлайды, — дейді ол.

Ұстаздың ұзақ жылғы еңбегінің артында оның отбасында да қолдауы тұр.

Өмірлік серігі Төлеген Жақсығали кезінде «Қазақ-телекомда» еңбек еткен. Қазір зейнеткер болса да жұмысын жалғастырып жүр. Биыл екеуінің шаңырақ көтергеніне 40 жыл толып отыр.

Екі ұл, екі қыз тәрбиелеп өсірген отбасы бүгінде тоғыз немере, жеті жиеннің қызығын көріп отырған бақытты ата-әже. Немерелерінің алды 11-сыныпта оқыса, кішісі екі жаста.

— Ұстаздық жолымда ата-анамның да, жолдасымның да қолдауы ерекше болды. Мектептегі жұмыс оңай емес. Сабақ, бала, қоғамдық жұмыстардың бәрін қатар алып жүруге тура келді. Осындай кезде отбасын түсіністікпен қарап, қолдау көрсетсе, жұмысыңды да жақсы атқарасың. Сондықтан отбасыма алғдымнан шексіз. Адам өмірде мамандығын пен жар таңдаудан қателеспейуі керек деп жатады ғой. Осы екі таңдаудан да жаңылмаған, бақытты адамның бірімін деп есептейтін, — дейді ардагер ұстаз.

Талай шәкіртті білім нәрімен сусындатқан Алтынай Ақдәулетқызы қазіргі жас мұғалімге ең алдымен өз мамандығын сүю керек деп есептейді.

— Жас маман ең алдымен өз мамандығын жақсы көруі керек. Балаларға жүрек жылуын бере білуі қажет. Сонымен бірге жан-жақты болғаны дұрыс. Ұстаз үнемі ізденіп, өзі де үйреніп отыруы керек. Заманымыздың заңғар жазушысы Мұхтар Әуезовтің «Қандай да бір нәтижеге жету үшін үш нәрсе керек: ең алдымен ниет керек, оны орындайтын күш керек және тәртіп керек» деген сөзі менің өмірлік ұстанымға айналған. Бұл бүгін де мәнін жоғалтпаған даналық сөз. Осы орайда барша әріптестерімді, ардагер ұстаздарды келіп жеткен Ұстаздар күнімен құттықтаймын. Еңбекте жемісті болыңыздар. Әрқашан абырой биігін тілеймін, — деген ақжарма тілегін білдірді.

ЖАРЫҚ ЖҮЙЕСІ БАҚЫЛАУДА

Аудан әкімі Айбек Купенов тұрғындардың өтініштері бойынша Қарауылкелді ауылының көшелерін аралап, жарықтандыру жағдайымен танысты.

Қазіргі уақытта ауылдағы 47 көше мен бір тұрғын массив толық жарықтандырылған. Істен шыққан жарық бағаналары мен шамдары уақытылы ауыстырылуда. Үй аралық жаяу жүргіншілер өтетін кейбір жерлерге де қосымша жарық тартылған. Атап айтқанда, Бармақ батыр және Қазақстан көшелеріндегі осындай учаскелерге демеушілердің көмегімен бағандар орнатылып, электр желісі тартылып, жарық шамдары қойылды.

Аудан әкімінің жүргізген бақылауы барысында Бармақ батыр көшесіндегі жарықтандыру мәселесіне ерекше назар аударды. Үзілген және істен шыққан учаскелердегі бағандар мен жарық шамдарын реттеуді тапсырды. Сонымен бірге мектеп, балабақша секілді әлеуметтік нысандардың маңындағы жарықтандырудың да жай-күйін тұрақты бақылауда ұстау қажеттігін айтты.

— Қазір жарықтандыру желісі жоқ Аэропорт, М.Мәметова және Ж.Айжарықов көшелерінің шағын учаскелерін жарықтандыру мәселесі қаралып жатыр. Бұл жұмыстарды ауылдық округ өз күшімен жүргізуді жоспарлап отыр. Қ.Жазықов көшесінің бір бөлігін жарықтандыру бойынша аудандық сәулет, қала құрылысы және құрылыс бөліміне ұсыныс берілді. Бұған қоса, аталған бөлімнің тапсырысы бойынша бұрынғы «Атырау—Ақтөбе» тас жолының телемұнарадан Жаңа құрылыс көшесінің соңына дейінгі бөлігін жарықтандыру жұмыстары жүргізілуде. Аталған аумақтағы жұмыстарды 2027 жылы аяқтау жоспарланып отыр, — деді Қарауылкелді аудандық округ әкімі аппаратының бас маманы Нұрәдіп Қаленов.

Айта кетейік, 9 шілдеде болған табиғи апат салдарынан Жарқамыс елді мекені бағытынан ауылға кіреберіс жолдағы 14 жарық бағаны мен бір трансформаторлық қосалқы станция зақымданған еді. Келтірілген шығын бойынша тиісті акт жасалып, құжаттар облыстық төтенше жағдайлар басқармасына тапсырылған. Қаражат бөлінгеннен кей-

ін мердігер компания анықталып, зақымданған нысандарды қалпына келтіру жұмыстары жүргізіледі.

Ауыл көшелеріндегі жарықтандыруға қатысты тұрғындар көтерген мәселелер кезең-кезеңімен шешіліп, әлеуметтік нысандар мен халық көп жүретін аумақтардың жарықтандырылуы бақылауда болады.

А.НАҒАШЫБАЙҚЫЗЫ.

ЖҰМЫС ІЗДЕП ЖҮРСІЗ БЕ?

Байғанин аудандық Мәдениет үйінде аудандық мансап орталығының ұйымдастыруымен бос жұмыс орындары жәрмеңкесі өтті. Жұмыс іздеушілердің қарасы қалың. Бірі—тұрақты жұмыс іздесе, енді бірі—өзіне лайық мамандықты қайта қарастырып, жұмыс берушілердің ұсыныстарымен танысты. Жәрмеңкеге 47 жұмыс беруші қатысты. Екі қолға бір күрек іздегендер жұмыс берушілермен бетпе-бет сөйлесіп, қызметтің талабы мен жалақысы туралы біліп, сол жерде сұхбаттасуға мүмкіндік алды. Жалпы, жыл басынан бері ауданында 1438 адам жұмысқа орналасу, кәсіптік оқу және жұмыспен қамтуға бағытталған түрлі бағдарламаларға қатысты.

Байғанин ауданының Мансап орталығының директоры Әлібек Бисенбаев мұндай жәрмеңке тұрақты өткізіліп келетінін айтады.

— Біздің міндетіміз — жұмыс іздеген адамға өзіне лайықты жұмыс табуға, ал жұмыс берушіге қажетті маманды таңдауға көмектесу. Сондықтан Мансап орталығы арқылы азаматтарға бос жұмыс орындары ұсынылып қана қоймай, кәсіптік оқуға, жастар практикасына, қоғамдық және әлеуметтік жұмыс орындарына жолдама беріледі. Жұмыс берушілермен де тұрақты байланыс орнатылған. Біздің мақсатымыз — азаматты уақытша жұмысқа орналастырумен шектелмей, тұрақты жұмыспен қамтуға бағытау, — дейді Ә.Бисенбайұлы.

Биыл Байғанин ауданында 1652 адамды жұмыспен қамту жоспар-

ланған. Жыл басынан бері Мансап орталығы арқылы 1438 адам жұмысқа орналастырылып, түрлі жұмыспен қамту бағдарламаларына тартылды. Бұл жылдық жоспардың 87 пайызы орындалды деген сөз. Ал тұрақты жұмысқа орналастыру бойынша жылдық жоспар 850 адам болса, қазіргі таңда жұмыс берушілер ұсынған бос жұмыс орындарына 655 адам орналастырылған. Жоспардың орындалуы — 77 пайыз.

— Жұмыс іздеушілер мен жұмыс берушілерді тікелей байланыстыру мақсатында жыл басынан бері 8 бос жұмыс орындары жәрмеңкесін өткіздік. Алғашқы жеті жәрмеңкеге 266 жұмыс іздеуші және жұмыссыз азамат қатысып, олардың 137-сі жұмыспен қамтылды. Ауданда жұмыспен қамту шаралары әртүрлі жастағы және әлеуметтік санат-

тағы азаматтарды қамтиды. Мәселен, «Күміс жас» жобасына 60 адам қатыстыру жоспарланып, бүгінде жоспар толық орындалды. Бұл жоба арқылы еңбекке қабілетті аға буын өкілдері жұмысқа орналасып, өздерінің тәжірибесі мен кәсіби дағдыларын пайдалануға мүмкіндік алып отыр. Әлеуметтік жұмыс орындары бойынша жоспарланған 35 орынның орнына 40 жұмыссыз азамат орналастырылды. Осылайша жоспар 114 пайызға орындалды. Жастарды еңбекке бейімдеу бағытында да жақсы көрсеткіштеріміз бар. «Жастар практикасы» бойынша жылдық жоспар 55 адам болса, қазіргі таңда 65 жас маман тәжірибе жинақтау үшін мекемелерге жолданды. Жоспардың орындалуы — 118 пайыз. Ал қоғамдық жұмыстарға 290 адамды тарту жоспарланған болатын. Есепті ке-

зеңде ауданның 9 ауылдық округіне 282 жұмыссыз азамат жолданды. Жоспар 97 пайызға орындалды, — деді орталық директоры.

Еңбек нарығындағы сұраныс өзгерген сайын азаматтардың жаңа кәсіп меңгеруіне деген қажеттілік те артып келеді. Осыған байланысты ауданда қысқа мерзімді кәсіптік оқытуға ерекше көңіл бөлінуде. Қысқа мерзімді кәсіптік оқыту бойынша 40 адамды қамту жоспарланған.

23 сәуірде 17 адам «Аспаз» мамандығы бойынша «Аманат А.К.» ЖШС жанындағы оқу орталығына жіберілді. Олар 22 шілдеде оқуын аяқтап, әлеуметтік келісімшарт негізінде тиісті өтінім берген жұмыс берушілерге тұрақты жұмысқа орналастырылды.

Ал шілде айының басында 23 азамат «Қазандық операторы» мамандығы бойынша «Turan svc» ЖШС жанындағы оқу орталығына жолданған. Олардың оқу курсы 2 қазанда аяқталады. Оқуды аяқтағаннан кейін әлеуметтік келісімшарт негізінде тиісті өтінім берген жұмыс берушілерге тұрақты жұмысқа орналастыру жоспарланып отыр.

Бұдан бөлек Электрондық еңбек биржасы арқылы еңбек нарығында сұранысқа ие кәсіптер бойынша кәсіптік оқытуға 147 адамды қамту көзделген. Қазіргі таңда 184 жұмыссыз азамат онлайн оқудан өтіп, жаңа дағдыларды меңгерді.

Жұмыс іздеумен қатар, өз кәсібін бастағысы келетін азаматтарға да қолдау көрсетіледі.

— «Бастау Бизнес» жобасы бойынша 145 адамды оқыту жоспарланған еді. Есепті кезеңде 152 азамат кәсіпкерлік негіздері бойынша онлайн оқуды аяқтап, жоспар 105 пайызға орындалды.

Жаңа бизнес-идеяларды жүзеге асыруға арналған мемлекеттік қайтарымсыз гранттар бойынша ауданда 30 адамға 400 айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде қаржы қарастыру жоспарланған болатын. Алайда қаржы бөлінбеуіне байланысты бұл көрсеткіш қайта қаралып, жоспарланған қаражат жұмыспен қамтудың басқа бағыттарына бөлінді, — деді Ә.Бисенбаев.

Аудандағы жұмыспен қамту көрсеткішіне Ұлттық жоба аясында жүзеге асырылып жатқан жобалар да әсер етуде. Қазіргі таңда Байғанин ауданында 7 жоба іске асырылып жатыр. Олар бойынша 213 жаңа жұмыс орнын құру қарастырылып отыр. Оның 177-сі уақытша, 36-сы тұрақты жұмыс орны.

Бүгінде аталған жобаларға 213 адам жолданып, жоспар толық орындалды.

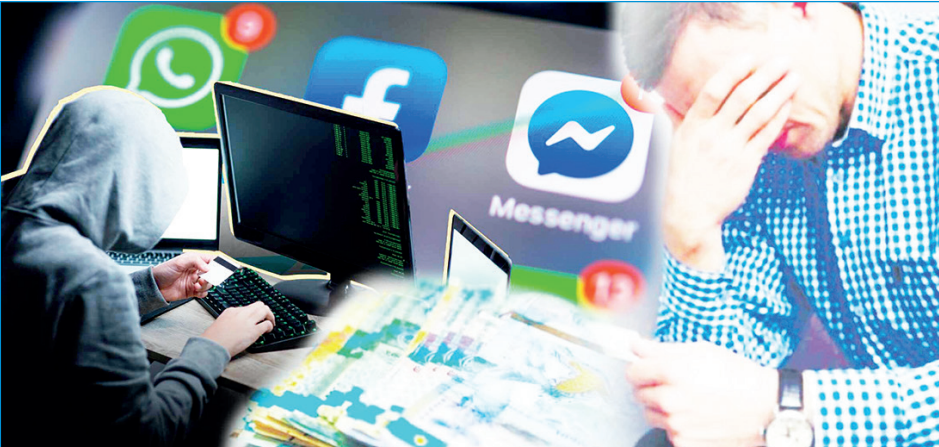
Мансап орталығының директоры Әлібек Бисенбайұлының айтуынша, аудандағы жұмыс орындарының саны мен еңбек нарығындағы сұраныс тұрақты бақылауда. Сондықтан алдағы уақытта да жұмыс берушілермен байланыс орнатып, бос орындар туралы ақпаратты тұрғындарға уақытылы хабарлайды.

Анар БИРЖАРОВА,
мансап орталығының ассистенті

ИНТЕРНЕТ: МҮМКІНДІК ПЕН ҚАУІП

Бүгінде интернет – білім мен ақпаратқа қол жеткізудің, қарым-қатынас жасаудың және түрлі қызметтерді онлайн пайдаланудың маңызды құралы. Әсіресе жастардың күнделікті өмірін әлеуметтік желілер мен цифрлық платформаларсыз елестету қиын. Алайда мүмкіндігі кеңейген сайын интернет кеңістігіндегі қауіптер де көбейіп келеді. Солардың бірі – интернет алаяқтық.

Алаяқтар адамның сеніміне кіріп, эмоциясына әсер ету арқылы түрлі айла қолданады. Олар банк қызметкері, құқық қорғау органы немесе белгілі ұйым өкілі ретінде хабарласып, «шотыңызда күмәнді операция бар», «атыңызға несие рәсімделіп жатыр» деген сияқты ақпарат айтуы мүмкін. Мұндай жағдайда асықпай, мәліметті ресми арналар арқылы тексеру қажет.

Интернеттегі кең тараған қауіптердің бірі – жалған сайттар мен интернет-дүкендер. Әлеуметтік желілерде арзан баға ұсынып, алдын ала төлем талап ететін жалған парақшалар кездеседі. Сонымен қатар «сыйлық ұтып алдыңыз», «жоғары табыс табасыз» деген жалған ұсыныстар да азаматтардың қызығушылығын пайдаланады.

Тағы бір қауіп – фишинг, яғни жалған сілтемелер арқылы жеке немесе қаржылық мәліметтерді қолға түсіру. Алаяқтар банктердің, мемлекеттік органдардың немесе танымал сервистердің сайтына ұқсас парақшалар жасап, қолданушыдан логин, құпия сөз немесе карта деректерін енгізуді сұрайды.

Сондықтан интернет қолданушылары бірнеше қарапайым ережені есте ұстауы керек. Банк картасының деректерін, CVV кодын, құпия сөзді және SMS арқылы келген растау кодын ешкімге беруге болмайды. Күмәнді сілтемелерге өтпеу, белгісіз қосымшаларды жүктемеу және әлеуметтік желіде жеке ақпаратты жарияламау қажет. Әр аккаунтқа күрделі құпия сөз қойып, мүмкіндігінше екі факторлы қорғауды қолданған дұрыс.

Егер күмәнді хабарлама немесе қоңырау түссе, ең бастысы – асықпау және тексеру. Қаржылық мәліметтер бөгде адамға берілген жағдайда банкке дереу хабарласу керек. Ал алаяқтық фактісі орын алса, құқық қорғау органдарына жүгініп, дәлел болатын хабарламалар мен төлем туралы ақпаратты сақтаған жөн.

Цифрлық дәуірде қауіпсіздік – әр адамның жеке жауапкершілігі. Интернетті сауатты пайдалану, ақпаратты саралау және кез келген күмәнді ұсынысқа сын көзбен қарау арқылы көптеген қауіптің алдын алуға болады.

Интернет – мүмкіндік. Ал оны қауіпсіз пайдалану – әрқайсымыздың міндетіміз.

Байғанин аудандық ішкі саясат бөлімі

Шараға анасы мен қызы болып қатысып, би өнері арқылы бір-бірімізбен ерекше көңіл күйде байланыс орнаттық. Әуен ырғағымен бірге қимыл жасап, «Айна» жаттығуы арқылы бір-біріміздің қозғалысымызды қайталап, өзара үйлесімділікті сезіндік.

Әсіресе, бірге билеу барысында қызымның қуанышын көріп, оның өнерге деген қызығушылығына тағы бір мәрте куә болдым. Би бізге тек әдемі қимыл ғана емес, ана мен қыз арасындағы жақындықты сезіндіретін ерекше мүмкіндік сыйлады.

Шара барысында шығармашылық тапсырмалар орындап, бірге сурет салып, жылы тілектерімізбен бөлістік. Бұл сәттер біз үшін ерекше естелік болып қалды.

Осындай мазмұнды шара ұйымдастырып, ана мен бала арасындағы байланысты өнер арқылы нығайтуға мүмкіндік берген «Шапағат» үлгілі би ұжымы жетекшісі Қилыбаева Құралайға алғысымызды білдіреміз.

Би – жүректің үнін жеткізетін өнер. Ал ана мен қыздың бірге билеген әрбір сәті – жүректе қалатын әдемі естелік.

**Ата-ана:
Әбдіғалиева Құралай
Жарлы ауылы**

«БИ – ЖҮРЕК ҮНДЕСТІГІ»

Жақында «Жарлы» клубында ана мен қыздың арасындағы мейірім мен сыйластықты өнер арқылы нығайтуға бағытталған «Би – жүрек үндестігі» атты арт-терапиялық шара өтті.

НАШАҚОРЛЫҚҚА ЖӘНЕ ЕСІРТКІ БИЗНЕСІНЕ ҚАРСЫ КҮРЕС: АЛДЫН АЛУ – БАСТЫ МІНДЕТ

Қазіргі жаһандану дәуірінде нашақорлық пен есірткі бизнесі адамзатқа төнген ең өзекті әлеуметтік қатерлердің бірі болып отыр. Бұл мәселе тек жеке адамның денсаулығына ғана емес, тұтас қоғамның қауіпсіздігіне, экономикасына және болашағына кері әсерін тигізеді. Сондықтан нашақорлықтың алдын алу және есірткі бизнесіне қарсы жүйелі күрес жүргізу – мемлекет пен қоғамның ортақ міндеті.

Есірткіге тәуелділік – адамның психологиялық және физиологиялық жағдайын бұзатын қауіпті дерт. Нашақорлық салдарынан:

- * адам денсаулығы күрт нашарлайды;
- * қылмыс деңгейі өседі;
- * отбасы құндылықтары әлсірейді;
- * еңбекке қабілетті жастар саны азаяды.

Әсіресе жастар арасындағы нашақорлық алаңдатарлық жағдай туғызуда. Жасөспірімдер көбіне қызығушылық, қысым немесе жалған «заманауи өмір салтының» әсерімен зиянды жолға түсіп жатады.

Есірткі бизнесі – ұйымдасқан қылмыс көзі

Есірткі бизнесі – ірі қаржылық айналымы бар заңсыз сала. Ол көбіне ұйымдасқан қылмыстық топтар арқылы жүзеге асырылады. Мұндай қыл-

мыстар мемлекеттің экономикалық тұрақтылығына, қоғамдық қауіпсіздікке қауіп төндіреді.

Қазақстанда есірткі қылмысына қарсы күрес заңнамалық негізде жүргізіледі. Мысалы, Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі және Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитеті есірткі тасымалы мен таралуының жолын кесу бағытында тұрақты түрде арнайы операциялар өткізеді.

Алдын алу – ең тиімді жол. Нашақорлықпен күресте ең тиімді тәсіл – алдын алу шаралары. Олар мыналарды қамтиды:

Ақпараттық-түсіндіру жұмыстары – ауылдық округіке қарасты үш мектептің оқушыларына, олардың ата-аналарына зиянды әдеттердің салдары туралы тұрақты кездесулер мен жадынамалар таратылып отырады.

Салауатты өмір салтын насихаттау – Жастардың бос уақытын тиімді пайлану

мақсатында жастар, мекеме қызметкерлері арасында волейбол, футбол ойындарын өткізіліп тұрады.

Психологиялық қолдау – жасөспірімдерге арналған сенім телефондары мектептерде қамтылған.

Ата-аналардың жауапкершілігін арттыру – отбасындағы тәрбие мен бақылауды күшейту мақсатында кездесулер тұрақты түрде өтеді.

Қорытынды
Нашақорлық пен есірткі бизнесіне қарсы күрес тек құқық қорғау органдарының жұмысы ғана емес, бүкіл қоғамның ортақ жауапкершілігі. Әрбір азамат салауатты өмір салтын ұстанып, жастарға дұрыс бағыт-бағдар беруге атсалысуы қажет. Себебі елдің болашағы – дені сау, білімді, рухы мықты ұрпақтың қолында.

Есірткісіз қоғам – қауіпсіз және жарқын болашақтың кепілі.
«Қызылбұлақ ауылдық округі әкімінің аппараты» ММ

ЖЕМ - САГЫЗ

Директор — Редактор Ұлықпан ҚАДІР

Редакция оқырман хаттарына жауап бермейді. Оны қайтармайды. Редакцияның тапсырмасы бойынша жазылмаған материалдарға қаламақы төленбейді. Авторлық мақалалар редакцияның түпкілікті көзқарасы болып табылмайды. Жарнамалар мен хабарландырудың мазмұны мен мәтініне жарнама беруші жауапты. * Газеттегі кейбір суреттер ғаламтордан алынды.

Аққожа Қожағали

2026 жылы 25 қыркүйекте Байғанин ауданының білім беру және қоғамдық-саяси өмірінің дамуына өлшеусіз үлес қосқан ардақты ұстаз, білікті басшы, мемлекеттік қызмет ардагері Аққожа Қожағали дүниеден озды.

Аққожа Қожағали 1956 жылы 10 қаңтарда Ақтөбе облысы, Байғанин ауданы, Ноғайты станциясында дүниеге келген.

1972 жылы Қарауылкелдідегі Комсомолдың 30 жылдығы атындағы орта мектебін бітіріп, сол жылы Алматы қаласындағы қазақтың Абай атындағы мемлекеттік педагогикалық институтының тарих факультетіне оқуға түскен. 1976 жылы аталған институтты тарих пәнінің мұғалімі мамандығы бойынша бітіріп шығып, Қарауылкелдідегі Комсомолдың 30 жылдығы атындағы орта мектебінде мамандығы бойынша жұмысқа орналасты. Кейін Қарауылкелді орта мектебіне мұғалім болып жұмысқа ауысады. Осы мектепте мұғалімдіктен бастап мектеп директорының орынбасары, аудандық білім бөлімі жанындағы әдістемелік кабинет меңгерушісі қызметіне дейін лауазымдық өсу баспалдағынан өтеді. 1996 - 2007 жылдары аудандық білім бөлімінің басшысы қызметін атқарды. 2007-2017 жылдар аралығында аудандық ішкі саясат бөлімінің бас маманы, 2017-2019 жылдары аудандық ішкі саясат бөлімінің басшысы қызметтерін атқарды.

1998-2024 жылдар аралығында Байғанин ауданының аумақтық сайлау комиссиясының төрағасы болып қызмет атқарды.

ҚР Білім және Ғылым министрлігінің «ҚР Білім беру ісінің озаты» төсбелгісімен, Алғыс хатымен, «ҚР Тәуелсіздігінің 10 жылдығы» мерекелік медалімен, «ҚР Астана қаласына 10 жыл» мерекелік медалімен, Орталық сайлау комиссиясының Алғыс хатымен марапатталған.

Аққожа Қожағали – бар саналы ғұмырын білім мен тәрбие ісіне арнаған, шәкірт тәрбиелеуде зор еңбек сіңірген білікті педагог, іскер басшы, міндетін абыроймен атқарған мемлекеттік қызметші, шебер ұйымдастырушы болды.

Ортамыздан парасатты азаматтың кетуі – баршамызға ауыр қаза. Орны толмас қазаға байланысты Аққожа Қожағалидың отбасы мен туған-туыстарына қайғырып көңіл айтамыз.

Ағамыздың жатқан жері жайлы, иманы саламат, жаны жәннатта болсын.

**Байғанин ауданының әкімдігі.
Байғанин аудандық мешихаты.
Байғанин ауданының ардагерлер кеңесі.**

ҚАУІПТІ ӘДЕТТІҢ КӨЛЕҢКЕСІ

Қоғам үшін алаңдатарлық мәселелердің бірі – нашақорлықтың таралуы және оның салдарынан туындайтын құқық бұзушылықтар. Есірткі адамның денсаулығына ғана емес, оның өмір салтына, отбасына және қоғамдық ортаға кері әсер етеді. Сондықтан нашақорлықтың алдын алу – баршаға ортақ жауапкершілік.

Нашақорлық көбіне зиянсыз көрінетін қызығушылықтан басталуы мүмкін. Біреудің сөзіне еріп көру, достардың ықпалына түсу немесе «бір реттен ештеңе болмайды» деген түсінік адамның тағдырына кері әсер етуі ықтимал. Уақыт өте келе мұндай әуестік тәуелділікке ұласып, адамның қалыпты өмір сүруіне кедергі келтіреді.

Есірткі мәселесінің құқықтық қыры да ерекше назар аударуды қажет етеді. Есірткіні заңсыз сақтау, тасымалдау, өткізу және тарату заңмен тыйым салынған әрекеттер болып табылады. Мұндай құқық бұзушылықтар адамның өзіне ғана емес, оның жақындарына да ауыр салдар әкелуі мүмкін. Әсіресе жастардың заңсыз есірткі айналымына кездейсоқ немесе саналы түрде араласуына жол бермеу маңызды.

Қазіргі таңда интернет пен әлеуметтік желілер де есірткіге қатысты заңсыз әрекеттерге тартудың құралы ретінде пайдаланылуы мүмкін. Кейбір адамдарға «жеңіл жұмыс», «оңай табыс» деген ұсыныстар жасалып, заңсыз заттарды жеткізу немесе таратуға қатыстыруға әрекет жасалады. Мұндай ұсыныстарға қызықпау, күмәнді тапсырма-

ларды орындамау және олардың заңсыз болуы мүмкін екенін түсіну – әр азаматтың қауіпсіздігі үшін маңызды.

Нашақорлықтың алдын алуда отбасының тәрбиесі мен қоғамның қолдауы ерекше рөл атқарады. Жастардың бос уақытын тиімді өткізуіне жағдай жасау, спортпен, өнермен және біліммен айналысуына мүмкіндік беру – зиянды әдеттердің алдын алудың тиімді жолдарының бірі. Сонымен қатар ата-ана баласымен ашық сөйлесіп, оның ортасына, қызығушылығына және мәселелеріне назар аударғаны жөн.

Құқық бұзушылықтың алдын алу тек жазалау шараларымен шектелмеуі керек. Ең маңыздысы – адамға дұрыс таңдау жасауға мүмкіндік беру, құқықтық сауаттылығын арттыру және қауіпті жағдайдан дер кезінде сақтандыру. Әрбір жас өз әрекетінің салдарын түсініп, заң талаптарын сақтауы қажет.

Нашақорлықтың көлеңкесі адамның өмірін ғана емес, қоғамның қауіпсіздігін де әлсіретеді. Сондықтан есірткіге жол бермеу, құқықты құрметтеу және салауатты өмір салтын таңдау – қауіпсіз болашаққа бастайтын маңызды қадам.

Байғанин аудандық ішкі саясат бөлімі

**«Жем - Сағыз» газеті редакциясының мекенжайы:
030300, Байғанин ауданы
Қарауылкелді селосы,
Д. Қонаев көшесі, №35**

**Газет аптасына бір рет шығады
Индексі: 65512
Таралымы 1329
Тапсырыс №1520
Көлемі 1 баспа табақ.**